

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 27P/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120204139
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Maláriková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2020:2120204139.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Miroslavou Malárikovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: T. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, dieťa rodičov - matka: S. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, F., a otec: J. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, t. č. Ú. F. Q. R., o návrhu starých rodičov: P. F., nar. XX.XX.XXXX a J. F., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XX, na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

II. Navrhovatelia sú povinní vykonávať osobnú starostlivosť o zverené maloleté dieťa. Sú oprávnení zastupovať maloletú a spravovať jej majetok v bežných veciach. Sú povinní raz ročne do 31.12. bežného roka podať súdu správu o nakladaní s majetkom maloletej. Po zániku náhradnej osobnej starostlivosti sú povinní najneskôr do dvoch mesiacov predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku maloletej.

III. Rodičia sú povinní platiť výživné na maloleté dieťa každý sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

IV. Tým sa mení rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 8P/12/2016-39 zo dňa 07.04.2020 v časti výroku o zverení a určení výživného.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovatelia podali dňa 21.05.2020 návrh na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti manželov a zároveň požiadali o vydanie neodkladného opatrenia.

2. Súd dňa 25.05.2020 vydal neodkladné opatrenie a maloletú zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov.

3. Matke bol návrh riadne doručený, k návrhu sa nevyjadrila, svoju neprítomnosť ospravedlnila písomne zo zdravotných dôvodov na strane detí vo svojej výchove. Otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, s podaným návrhom súhlasil.

4. Opatrovník odporučil návrhu vyhovieť.

5. Súd vykonal dokazovanie a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Maloletá je vnučkou navrhovateľov, ktorí sú jej starými rodičmi z otcovej strany. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 8P/12/2016-39 zo dňa 07.04.2017 bola zverená do osobnej starostlivosti otca a matke bola uložená povinnosť prispievať na jej výživu sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne. Otec mal v tom čase čistý mesačný príjem 700,- € až 1.000,- € z brigád, býval sám s dcérou v byte, za ktorý platil 140,- €. Mal vyživovaciu povinnosť k ďalším dvom deťom spolu 125,- €. V starostlivosti o maloletú mu vypomáhali rodičia. Matka poberala rodičovský príspevok 270,- €, bývala u svojej matky. Na bývanie jej neprispievala. Okrem maloletej mala ešte jednu vyživovaciu povinnosť určenú súdom vo výške 80,- €.

7. Maloletá býva v domácnosti navrhovateľov dlhodobo spolu s otcom, ktorý dňa 19.05.2020 nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody a to za neplnenie si vyživovacej povinnosti k dvom deťom z predchádzajúceho vzťahu - J. F. nar. XX.XX.XXXX a T. F., nar. XX.XX.XXXX. Matka o maloletú nejavi záujem, nenavštevuje ju a ani si neplní vyživovaciu povinnosť.

8. Matka má naďalej vyživovaciu povinnosť k maloletému L. R., nar. XX.XX.XXXX. Pribudla jej vyživovacia povinnosť k maloletému G. R., nar. XX.XX.XXXX a N. R., nar. XX.XX.XXXX. Pobera rodičovský príspevok 270,- € a rodinné prídavky na dve deti 49,90 €.

9. Maloletá T. je žiačkou 1. triedy základnej školy. Navrhovatelia mesačne platia obedy 28,- €, školský klub 5,- €. Je zdravá a ostatné výdavky má primerané svojmu veku.

10. Zo správy kolízneho opatrovníka súd zistil, že navrhovatelia bývajú vo vlastnom 3-izbovom rodinnom dome, spolu s pľoletým synom D.. Šetrením neboli zistené nedostatky v domácnosti navrhovateľov. Maloletá má k dispozícii izbu a dostatočný priestor na trávenie voľného času, aj prípravu do školy. Navštevuje 1. ročník základnej školy vo T. N.. Otec maloletej si momentálne odpykáva 14-mesačný trest odňatia slobody za neplnenie vyživovacej povinnosti od 19.05.2020 do 19.07.2021. Otec je údajne naďalej zamestnaný, výpoveď z práce nedostal. Maloletá chodila so starými rodičmi otca navštevovať 1x za mesiac do doby zákazu návštev v zariadení z dôvodu pandémie. Počas návštevy vykonali pohovor s maloletou, ktorá bola komunikatívna, veselá, vyjadřila sa, že ľubi ocina, babku aj dedka. Je jej dobre, má psíkov, o ktorých sa rada stará. Stará matka je momentálne nezamestnaná, bez príjmu. Starý otec pobera polovičný invalidný dôchodok - cca 300,- €, chodí si privyrábať (práca s drevom), kde dostáva za jeden deň 30,- €. Výdavky na domácnosť uviedli že majú: 30,- € elektrika, TV 13,- €, voda 23,- €/polrok, poplatky za školu maloletej. Plyn v domácnosti zavedený nie je, kúria drevom. Finančne rodine vypomáhajú dospelé deti navrhovateľov.

11. Podľa ustanovenia § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa ustanovenia § 45 ods. 2, veta prvá Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

Podľa ustanovenia § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa ustanovenia § 45 ods. 4 a 5 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny

na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Podľa ustanovenia § 33 ods. 4 Zákona o rodine, v rozhodnutí o ustanovení majetkového opatrovníka podľa odseku 1 súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude opatrovník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je majetkový opatrovník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa.

Podľa ustanovenia § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Ak je osobou, ktorej je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa podľa § 45 ods. 2 druhej vety, súd rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa ustanovenia § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne sa aj na starostlivosť rodičov o spoločnú domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd berie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti oboch rodičov - otca i matky. Zároveň je však potrebné podotknúť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. V prípade, že obaja rodičia alebo jeden z nich sa správa neprimerane a nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí aj do starostlivosti inej osoby, v prvom rade blízkej osoby, čoho cieľom je ušetriť dieťa negatívneho vplyvu stresujúceho prostredia.

13. Súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje jeho záujem, ktorý je prvoradým hľadiskom. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. V danom prípade je v záujme dieťaťa zachovať existujúci stav nariadený neodkladným opatrením.

14. Zverenie maloletého dieťaťa do výchovy iného občana než rodiča je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov; musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé

objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu výchovu dieťaťa (porovnaj R 64/1968).

15. Z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že je v záujme maloletého dieťaťa zveriť ho do osobnej starostlivosti navrhovateľov, ktorí sú jeho blízkymi príbuznými - starými rodičmi, v ich domácnosti maloletá vyrastala od útleho detstva. Ani jeden z rodičov nemá vytvorené podmienky na starostlivosť o maloleté dieťa. Otec je vo výkone trestu a matka sa dlhodobo o dieťa nezaujíma, na jej výživu neprispieva, má v starostlivosti dve deti zo štyroch. Aktuálne je opäť na rodičovskom príspevku. V starostlivosti navrhovateľov neboli zistené žiadne nedostatky, maloletá u nich prospieva, zabezpečujú jej stabilné a podnetné prostredie. Súd zároveň určil rozsah práv a povinností navrhovateľov voči maloletej a tiež im uložil povinnosť podávať súdu správy o nakladaní s jej majetkom.

16. Súd určil povinnosť rodičom platiť minimálne výživné od právoplatnosti rozsudku a to vo výške 30% zo sumy životného minima podľa osobitného predpisu, t. j. aktuálne vo výške 29,42 € mesačne, nakoľko v predchádzajúcom období boli obaja nezamestnaní. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody, matka na rodičovskej dovolenke s najmladším dieťaťom a má príjem len rodičovský príspevok. Obaja rodičia majú i ďalšie výživovacie povinnosti, otec k ďalším dvom deťom a matka k trom deťom.

17. Týmto rozhodnutím súd zmenil pôvodný rozsudok o zverení dieťaťa a v časti určenia výživného.

18. Podľa § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanoveniach § 53 a nasl. CMP.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje, okrem osôb ktoré sa tohto práva vzdali po vyhlásení a odôvodnení rozsudku.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (§ 38 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z.). Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP).